

У чэрвені ў доме сясцёр назарэтанак у Навагрудку ў 3-ці раз адбыліся духоўныя практыкаванні св. Ігнацыя Лаёлы: у маўчанні, са штодзённымі індывідуальнымі размовамі. У іх прыняло ўдзел больш за 40 асоб – духоўных і свецкіх – з розных куткоў Беларусі. Суастрэчы праводзіў а. Юзаф Аўгусцін SJ, вядомы польскі аніматар ігнацыянскіх рэкалекцый, аўтар шматлікіх кніг у вобласці духоўнага жыцця, якія публікуюцца таксама і ў нашай краіне. – **А. Юзаф, як бы Вы акрэслілі ігнацыянскія рэкалекцыі?**

– Няхай на гэтае пытанне адкажа сам св. Ігнацій: “Пад выразам «духоўныя практыкаванні» – піша ў сваёй аднайменнай кнізе – разумеецца кожны спосаб здзяйснення рахунку сумлення, разважання, сузірання, малітвы словамі і ў думках. [...] Як хадзьба, маршыраванне і бег з’яўляюцца цяснымі практыкаваннямі, так духоўнымі называюцца ўсе спосабы падрыхтоўкі і астройвання душы на пазбаўленне ад неўпарадкаваных пачуццяў, а пасля іх выдалення – да пошуку і адшукання Божай волі”. †

Ігнацыянскія рэкалекцыі – час інтэнсіўнай малітвы ў абсалютнай цішыні пад кіраўніцтвам духоўнага правадніка. Прадстаўляецца магчымасць глыбей зазірнуць у сябе, больш поўна пазнаць Бога. Чалавек пачынае разумець, кім з’яўляецца, якія мае патрабаванні, да чаго Пан заклікае яго. Перад удзельнікам рэкалекцый адкрываецца духоўная перспектыва, абуджаецца надзея, паглыбляецца вера. Гэта адбываецца таксама тады, калі ён перажывае хвіліны слабасці, крызісу. Ігнацыянскія рэкалекцыі – прапанова для ўсіх, хто шчыра шукае Бога.

Ігнацыянскія рэкалекцыі – гэта дасканалая школа малітвы, духоўнага змагання і рас

– **Што ўяўляла сабой праграма сустрэч у Навагрудку?**

– Цэнтр праграмы – уводзіны да малітвы, натхнёныя Божым словам, а таксама індывідуальныя медытацыі. На рэкалекцыях у Навагрудку мы медытавалі перад выстаўленым Найсвяцейшым Сакрамантам у Фары Вітаўта, прыгожай гістарычнай святыні. Пасля многія скіроўваліся ў бакавую капліцу, каб памаліцца перад саркафагам 11-ці бласлаўлёных назарэтанак, якія былі расстраляны немцамі ў 1943 годзе. Памяць аб

іх мучаніцтве з'яўляецца для нас запрашэннем да большай самаахвярнасці і шчодрасці ў адносінах да Бога. Любоў абавязкова патрабуе высілку, ахвяры.

□□

□ – Хто прымаў удзел у сёлетніх рэкалекцыях?

– На практыкаванні запісваюцца духоўна абуджаныя людзі, якія шукаюць блізкасці з Езусам. І зусім не важна, што яны неаднойчы бываюць згубленымі, загразнымі ў слабасцях, зраненымі. Бог стукаецца ў кожнае людское сэрца.

Сёлета было больш святароў і аlyюмнаў. Сярод іх – пераважна маладыя людзі.

Нягледзячы на абавязкі і працу, яны выгадалі тыдзень часу выключна для Бога. Такая шчодрасць і духоўная ўцягнутасць прыносіць добры плён у штодзённым жыцці.

□□□ – Вы казалі, што ў гэтым годзе на практыкаваннях было больш ксяндзоў. Якім чынам ігнацыянскія рэкалекцыі могуць дапамагаць святарам у парафіяльнай працы?

– Гэта важнае пытанне. На жаль, у нашых касцёлах рэдка вучаць глыбокай малітве, што абаліраецца на Божым слове. Я сам назіраў, працуючы некалі ў парафіі, як многія людзі, што маюць глыбейшыя духоўныя прагненні, мучацца, бо не ўмеюць уводзіць іх у жыццёвую практыку. Ім неабходны праваднік, які б навучыў іх малітве, духоўнаму распазнанню. І гэтаму павінен садзейнічаць душпастыр.

Святар жа таксама недасканалы чалавек, і ён роўным чынам, як і астатнія, перажывае спакусы.

Мы ўсе павінны маліцца і змагацца, як Езус у пустыні. А калі нават Яго спакушаў

д'ябал, што ўжо казаць пра нас, кволых людзей. Злы дух атакуе таксама і нас, святароў, хто абвяшчае Божэе слова, удзяляе сакраманты, дапамагае ўбогім, дае сведчанне веры. Таму маем асаблівую патрэбу ў інтэнсіўнай малітве, духоўнай барацьбе, паглыбленай аскетычнай практыцы. Мы змагаемся са спакусамі, каб са свабодным сэрцам магчы паўней пазнаваць Езуса, любіць Яго і пераймаць. А гэта галоўная мэта ігнацыянскіх рэкалекцый.

Падчас практыкаванняў я спасылаюся на Эвагрыя Панційскага, Айца Пустыні з IV стагоддзя. Яго вучэнне пра 8 духаў зла – гэта цудоўная дапамога ў барацьбе з дрэннымі думкамі, спакусамі. Эвагрый называў наступных духаў: абжорлівасць, нячыстасць, прагнасць, смутак, гнеў, апатыя, гонар і пыха. Ён падкрэсліваў, што час малітвы – гэта таксама час спакушэння. Тое ж казаў і св. Ігнацыў Лаёла. Там, дзе ёсць большае дабро, неабходна большая малітва, каб не паддацца спакусе. Як у жыцці духоўных асоб, так і свецкіх. Знамянальна, што ў “Ойча наш” Езус нагадвае нам штодзённую маліцу: “не ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад зла”.

□ – Які плён можа вынесці для сябе ўдзельнік ігнацыянскіх рэкалекцый?

– Медытацыя над Божым словам асвятляе жыццё, выпрастоўвае звілістыя дарогі, лечыць хворыя душы, абараняе ад уласнай слабасці і грэшнасці, вучыць змагацца са спакусамі, адкрывае на любоў Бога і людзей, дае надзею на будучыню, дапамагае з'яднацца з уласным жыццём і бліжнімі. Ігнацыянскія рэкалекцыі вядуць да арганізацыі беспарадкавых пачуццяў, што спрыяе асягненню ўнутранай раўнавагі паміж светам эмоцый і розуму. Сталая рэлігійнасць спасылаецца менавіта на “ratio recta” (“цвярозы розум”) і на здорае сумленне. Ігнацыянскія практыкаванні вучаць таксама з зацікаўленасцю падыходзіць да чалавека і таму з'яўляюцца добрай процівагай для тых рэлігійных рухаў, якія часцей спасылаюцца на свет эмоцый.

На працягу многіх гадоў я супрацоўнічаў з рухам “Аднаўленне ў Святым Духу”. Гэты досвед, спалучаны з перажываннем ігнацыянскіх рэкалекцый, прыносіў цудоўныя плады духоўнай і рэлігійнай сталасці, дзе спантаннасць з'яднана са здаровым сэнсам, энтузіязм – з духоўнымі ведамі. Трэба памятаць, што эмоцыі, пазбаўленыя розуму, бываюць небяспечнымі. Правы розум, асвечаны верай, – гэта аснова кожнага чалавечага дзеяння, асабліва на рэлігійным полі. Чалавек створаны як інтэлектуальная істота. Рэлігійны фанатызм вельмі небяспечны менавіта таму, што ў ім асоба не выкарыстоўвае розум.

У Беларусі таксама публікуюцца Вашы разважанні, заснаваныя на ігнацыянскіх рэкалекцыях.

Гэта якісьці знак Провіду. Кнігі, што выдаюцца ў “Pro Christo” ў Мінску, з'яўляюцца літаральна нашымі падручнікамі для духоўных практыкаванняў. Яны вельмі прыдатныя. Так удзельнік рэкалекцый можа вярнуцца да практыкаванняў у штодзённым жыцці, ужо пасля спаткання.

Практыкаванні – гэта “духоўны палігон”. На палігоне салдаты не выйграюць ваенныя.

□ – Гэтых разважанняў ажно 6 тамоў?

– Поўнаасцю ігнацыянскія рэкалекцыі трываюць 30 дзён. Але хто мог бы дазволіць сабе месяц інтэнсіўнай малітвы? Таму мы раскладваем практыкаванні на этапы, так званыя “ігнацыянскія тыдні”.

Рэкалекцыі – гэта дарога, што мае сваю дынаміку. Патрабуе стойкасці, духоўнай

уцягнутасці. У бягучым годзе ў Навагрудку мы стваралі фундамент – першы і другі тыдзень.

□□□ – Якая перспектыва ігнацыянскіх рэкалекцый у Беларусі?

– Я прыязджаю сюды з радасцю па запрашэнні пастыра Гродзенскай дыяцэзіі. Аднак мне хацелася б, каб гэтыя рэкалекцыі сталі справай кожнага святара. Многія ксяндзы цікавяцца імі. Гэта незвычайная прылада апостальскай працы, святарскай і манаскай фармацыі, фармацыі свецкіх асоб, уцягнутых у жыццё Касцёла. Таму такія духоўныя практыкаванні павінны перажываць, у першую чаргу, самі ксяндзы, каб пасля на аснове ўласнага прыкладу прагнулі запрасіць да перажывання рэкалекцый сваю паству. Гэтыя практыкаванні – вялікі душпастырскі шанс. На заканчэнне рэкалекцый у Навагрудку я заахвочваў удзельнікаў да малітвы ў інтэнцыі дадзенай справы ў Беларусі. Канешне, гэта сціплы пачатак, маленькае гарчычнае зярнятка. Але калі мы будзем працаваць, яно з Божай ласкай можа стаць вялікім дрэвам.